

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobkyně:

R. S. H.

zastoupena zákonným zástupcem A. H.
zastoupené Mgr. Alicí Benešovou, advokátkou
se sídlem Míru 21/17, 337 01 Rokycany,

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR,
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/264617-914,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2024 čj. MPSV-2024/264617-914 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 18.404,-Kč k rukám zástupkyně žalobkyně Mgr. Alice Benešové do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Plzni, č.j. 54380/2023/PPA, kterým bylo rozhodnuto o opětovném posouzení nároku a výši příspěvku na péči žalobkyně tak, že příspěvek na péči bude poskytován ve výši 6.600,-Kč měsíčně od dubna 2023 s tím že se jedná o osobu do 18 let věku, která se podle ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).
2. Žalobkyně v žalobě namítala, že po zrušení předchozího rozhodnutí žalovaného rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 7. 2024 čj. 17 Ad 31-2023-47 byl opatřen posudek Posudkové komise žalovaného ze dne 28. 11. 2024, v němž byla opět žalobkyni uznána neschopnost zvládat základní životní potřeby orientace, komunikace, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity. S tímto závěrem žalobkyně nesouhlasí s tím, že rozhodnutí žalovaného je opět založeno na posudku, který krajský soud označil za nepřezkoumatelný. Žalobkyně namítá, že není schopna zvládat další životní potřeby, a to zejména životní potřebu tělesná hygiena a životní potřebu oblékání a obouvání. Žalovaný uvádí, že k neschopnosti zvládat tělesnou hygienu může dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě dominantní horní končetiny nebo podstatného omezení funkce obou horních končetin různé etiologie, při anatomické či funkční ztrátě jedné nebo obou dolních končetin nebo jejich podstatném funkčním omezení. Dále k této neschopnosti může vést praktická nebo úplná nevidomost obou očí a různá těžká psychická postižení s těžce narušenými stereotypy tělesné hygieny. Žalovaný pouze vymezuje určité podmínky, aniž by se však zabýval konkrétní situací žalobkyně, a aniž by konkrétně v souladu se závěry lékařských zpráv týkajících se posouzení zdravotního stavu žalobkyně zabýval. Soud konstatoval, že nelze akceptovat postup správních orgánů, které neuznaly dvě sporné základní životní potřeby žalobkyně jen s odůvodněním, které pouze definuje obecná kritéria bez vazby na konkrétní chování a schopnosti žalobkyně (např. argumentace pouze obecně ztrátou končetiny nebo její funkčnosti a pod) anebo odbýt odůvodněním tvrzením, že jelikož v nižším věku nebyla její životní potřeba uznána, tedy ji žalobkyně zvládala. Z toho nelze automaticky dovozovat, jak činí v posudku komise, že není důvod uznat nezvládání nové základní životní potřeby v pozdějším věku. Informace, které posudkoví lékaři získali ze sociálního šetření u žalobkyně a z lékařských zpráv, v daném případě nesou v posudcích ani v následných správních rozhodnutích nijak zohledněny. Podle názoru soudu je nutné ve vztahu k věku žalobkyně určit, co zahrnuje schopnost oblékání a obouvání na běžné úrovni a co je již nutné považovat za mimořádnou péči (zde konkrétně šlo o výběr oblečení podle počasí matkou a o neschopnost žalobkyně zapínat zipy a knoflíky).
3. Žalobkyně namítá, že nebylo provedeno nové sociální šetření. Jediné sociální šetření bylo konáno v roce 2023. Ani v rámci posudku zpracovaného v listopadu 2024 nebyla provedena lékařská prohlídka žalobkyně a nedošlo k jejímu shlednutí. Závěry posudku jsou podle žalobkyně obecné. Žalobkyně k důkazu dokládá lékařskou zprávu společnosti Opti Health s.r.o., MUDr. J. H., dětská a dorostová psychiatrie ze dne 11.12.2024, ze které vyplývá, že u životní potřeby tělesná hygiena žalobkyně nezvládá, matkou nutný dohled a pomoc nad mytím vlasů, zubní hygienou, stříháním nehtů, výměnou menstruačních vložek. Oblékání připravuje matka, klientka není schopna oblečení přizpůsobit situaci a počasí. Závěr ošetřující lékařky: diagnostický závěr: ADHD /F90.0/ u dívky s lehkou mentální retardací vyžadující pozornost (F 70.1). Jedná se o vrozenou neurobiologickou poruchu s poruchou komunikace a orientace. Prognoza je negativní. V dospělosti bude na úrovni běžného

zdravého dítěte cca 12 let a bude zahájeno řízení o omezení svéprávnosti. Je v péči řady odborníků. Péče o klientku je náročná a vyčerpávající. Vhodné je rodinu podpořit všemi dostupnými prostředky komunikace a orientace.

4. Žalobkyně namítá, že z její zdravotní dokumentace vyplývá její psychický stav - psychické postižení spočívající v nevratném stavu mentální retardace, v důsledku kterého není schopna plnohodnotně si zajistit sama tělesnou hygienu, a to zejména z toho důvodu, že v důsledku mentální retardace není schopna pochopit, zapamatovat si a zvládat na dostatečné úrovni bez pomoci a dohledu třetí osoby základní návyky související s tělesnou hygienou. Nelze souhlasit se závěrem žalovaného, že v její zdravotní dokumentaci není podklad pro nezvládání této základní životní potřeby. Nelze přehlédnout ani věk, žalobkyně není schopna zvládat další životní potřebu.
5. Žalobkyně odkázala na zprávu zubního lékaře, podle níž pacientka má od dětství mnohočetné demineralizované léze skloviny, povrchové i hluboké kazy, obtížně sanovatelné z důvodu zhoršené spolupráce způsobené opožděným mentálním vývojem. Nyní chápe způsob provádění dentální hygieny, ale vzhledem ke zhoršené manuální zručnosti a rychlé ztrátě koncentrace není schopna zcela samostatně udržovat hygienu dutiny ústní v míře potřebné stavu chrupu. Dále žalobkyně zmínila zprávu gynekologa, dle které je obtížná hygiena při menses, matka musí dívku obsluhovat, a zprávu dětského lékaře, dle níž se žalobkyně neučeše, hlavu si neumyje, zuby si nevyčistí, má velkou kazivost zubů, neumyje se do čistoty, pod sprchou jen stojí, deodorant aplikuje matka, nehty stříhá matka, hygienu po toaletě kontroluje matka. Podle zprávy dětské a dorostové psychiatrie žalobkyně tělesnou hygienu nezvládá, je nutný dohled ze strany matky, oblečení připravuje matka, žalobkyně není schopna oblečení přizpůsobit situaci a počasí. Diagnostikovaný závěr je neměnný: ADHD, dívka s mentální retardací vyžadující pozornost, řeč je dyslalická. V anamnéze pozitivní perinatální anamnéza, nedoslýchavost, skolióza. Jedná se o vrozenou neurobiologickou poruchu s poruchou komunikace a orientace. Uvedené nebylo dle názoru žalobkyně v rámci posudkového zhodnocení náležitým způsobem zhodnoceno. Závěry posudku neodpovídají zdravotnímu stavu žalobkyně.
6. Dle názoru žalobkyně žalovaný neprovedl zhodnocení podle ustanovení § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách, podle něhož se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby. Podle žalobkyně žalovaný opomenul ustanovení § 10 zákona o sociálních službách, dle kterého u osob do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a při hodnocení potřeb mimořádně péče porovnává rozsah, intenzita, náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupně biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péče se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku. Péče o žalobkyni svým rozsahem, intenzitou a náročností výraznou měrou, podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku, je celodenní a mimořádně náročná. Dle názoru žalobkyně správní orgán vycházel ze schopností osob jejího věku, nikoliv z reálných možností a schopností žalobkyně v těchto oblastech životních potřeb. Potřebuje-li žalobkyně i v těchto základních životních potřebách péči a pomoc třetí osoby, bez které by tyto základní životní potřeby sama nezvládla, není možné učinit závěr o tom, že tyto

základní životní potřeby jsou žalobkyní zvládnány. Žalobkyně navrhla provedení revizního posudku.

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s tím, že Okresní správa sociálního zabezpečení Plzeň-město (dále jen „OSSZ“) vypracovala dne 29. 05. 2023 posudek o zdravotním stavu se závěrem, že jde o osobu do 18 let věku, která se podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby. Celkem nezvládá 4 základní životní potřeby: orientace, komunikace, péče o zdraví, osobní aktivity.
8. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí posoudila pro účely odvolacího řízení správního zdravotní stav žalobkyně na svém jednání dne 14. 09. 2023. PK MPSV posoudila pro účely odvolacího řízení správního zdravotní stav žalobkyně na svém jednání dne 28. 11. 2024. Podle posudkového zhodnocení PK MPSV byl u žalobkyně konstatován dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož příčinou je ADHD syndrom, lehká mentální retardace, dyslálie, separační úzkostná porucha, nedoslýchavost. Stravu připravuje matka, žalobkyně je schopna si sama udělat šťávu nebo otevřít jogurt, který si sama vezme z lednice, nejraději jí lžící, v současné době jí víc, než by měla. Oblékání a obouvání zvládá žalobkyně samostatně, vybírá si oblečení, které se jí líbí, boty si je schopna obout. Žalobkyně je schopna se sama osprchovat, umýt si vlasy, matka kontroluje kvalitu provedení. Komise uvedla, že je v souladu se sociálním šetřením úřadu práce ze dne 13. 04. 2023. Komise uvedla, že u mimořádné péče se jedná o péči poskytovanou navíc (tj. nad rámec běžně poskytované péče) dítěti či mladistvému, která je mu poskytována rodičem či jinou osobou z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Touto péčí se rozumí péče, která podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku svým rozsahem, intenzitou nebo náročností. Podstatností se rozumí zvýšení rozsahu, intenzity nebo náročnosti péče o cca více než jednu třetinu oproti péči věnované dítěti bez zdravotního postižení. Jde tedy o takový typ péče, která se v daném věku dítěti bez zdravotního postižení neposkytuje vůbec. Potřeba „občasného připomenutí či kontroly“ v oblasti péče o vlastní osobu se nehodnotí jako mimořádná péče. K žalobkyni předložené lékařské zprávě ze dne 11. 12. 2024 žalovaná uvádí, že PK MPSV posuzovala zdravotní stav žalobkyně ke dni 7. 04. 2023 na svém jednání dne 28. 11. 2024.
9. Napadený výrok rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. V daném případě soud byl nucen přisvědčit žalobkyni v tom, že ani odůvodnění posudku Posudkové komise MPSV ze dne 28. 11. 2024 a následně závěry z nich převzaté do napadeného rozhodnutí opět neumožňují soudu přezkoumávat, jak správní orgány zhodnotily konkrétní skutkové okolnosti tohoto případu.
11. Soud zhodnotil výše zmíněný posudek Posudkové komise MPSV ze dne 28. 11. 2024 a konstatuje, že se v něm posudkoví lékaři a následně žalovaný nevypořádali s výtkami, které byly obsaženy v předchozím rozsudku. Individualizace zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně je opět nedostačující a neumožňuje soudu přezkoumat závěr, že žalobkyně je závislá na pomoci jiné fyzické osoby právě ve stupni II (středně těžká závislost).

12. Oproti předchozímu posouzení došlo v posudku víceméně pouze k upřesnění, že neschopnost žalobkyně provádět menstruační očistu je zařazena do výkonu fyziologické potřeby.
13. Na druhé straně v posudku i v napadeném rozhodnutí chybí jakákoli konkrétní reakce na informace ze sociálního šetření, z vyjádření matky a odborných lékařů o tom, co žalobkyně nezvládá. Nepostačuje zcela obecné vyjádření, že neschopnost stravování, neschopnost oblékání a neschopnost tělesné hygieny se uznává jenom při vážných tělesných postiženích, event. při těžkých duševních poruchách.
14. Soud nedisponuje odborným lékařským aparátem a žalobkyně trpí dle diagnózy také právě určitým duševním postižením. Za této situace je pro přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nutné v posudku zhodnotit závažnost této poruchy ve vztahu ke konkrétním schopnostem žalobkyně, tj. o jaké mentální postižení jde a jakou míru sebeobsluhy v konkrétně uvedených věcech lze od žalobkyně očekávat.
15. Ohledně základní životní potřeby oblékání soud poukazuje na okolnost, že ke dni posuzování zdravotního stavu dívky bylo cca 15 let, a přesto nedokáže údajně ani zapnout zip či knoflíky, neodhadne, co si má obléknout vzhledem k situaci. Současně se v napadeném rozhodnutí zdůrazňuje potřeba srovnávat, zda jde u nemocného dítěte o péči mimořádnou oproti péči, kterou je nutno věnovat zdravému dítěti téhož věku, přičemž za mimořádnou péči se považuje péče cca o třetinu vyšší než u zdravých osob v rámci dané základní životní potřeby. Namísto je proto upřesnění v posudku, jakou péči (kromě potřeby občasné kontroly) vyžaduje v oblasti oblékání a obouvání zdravá dívka ve věku 15 let a poté teprve porovnat, zda péče o žalobkyni je v tomto směru o cca třetinu vyšší.
16. Obdobné zhodnocení absentuje podle názoru soudu v posudcích i v napadeném rozhodnutí ohledně nutnosti zvládat základní životní potřebu tělesná hygiena. Pokud je konstatováno, že žalobkyně pouze stojí pod sprchou, tyto konkrétní skutečnosti měly být zhodnoceny ve vztahu k jejím diagnózám, tj. je-li takové chování u takto postiženého dítěte reálné a odůvodněné, a následně měl být rozsah potřebné péče poskytované žalobkyni porovnán s rozsahem péče, kterou při koupání je nezbytné poskytovat 15leté zdravé dívce.
17. Jak již v předchozím rozsudku konstatoval soud, nelze akceptovat postup správních orgánů, které neuznaly dvě sporné základní životní potřeby žalobkyně, jen s odůvodněním, které pouze definuje obecná kritéria bez vazby na konkrétní chování a schopnosti žalobkyně (např. argumentace pouze obecně ztrátou končetiny nebo její funkčnosti apod.), anebo odbýt odůvodnění tvrzením, že jelikož v nižším věku nebyla jiná životní potřeba uznána, tedy ji žalobkyně zvládala. Z toho nelze automaticky dovozovat, jak činí v posudku komise, že není důvod uznat nezvládání nové základní životní potřeby v pozdějším věku.
18. Posudek posudkové komise MPSV je podle názoru soudu v uvedených směrech zapotřebí doplnit, individualizovat ve vztahu k žalobkyni a jejím schopnostem, porovnat je i ve vztahu k věku žalobkyně a k tomu, co představuje hranici mimořádné péče oproti péči poskytované běžně osobám obdobného věku.
19. V posudku dle názoru soudu nebylo také dostatečně zohledněno, co bylo o schopnostech sebeobsluhy žalobkyně uvedeno v protokolu o sociálním šetření.
20. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zrušil a věc vrátil žalovanému k novému řízení. Současně soud zavázal žalovaného výše uvedeným právním názorem.

21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., a žalobkyni, která měla ve věci plný úspěch, byla přiznána náhrada nákladů právního zastoupení sestávající z odměny za 3 úkony právní služby po 4.620,-Kč , 3x režijní paušál po 450,-Kč a 21 % DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 14. dubna 2025

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně